

Na osnovu člana 2. stav (1) tačka k), člana 3. stav (1) tačka g), poglavlja IV i člana 11. stav (1) tačka b) odjeljka A poglavlja V Ustava Unsko-sanskog kantona – prečišćen tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, Skupština Unsko-sanskog kantona na _____ redovnoj sjednici, održanoj dana _____ 2020. godine donosi:

ZAKON O TURIZMU

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuje se planiranje i razvoj turizma na području Unsko sanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), uvjeti za obavljanje turističke djelatnosti i subjekti u turizmu, putnička agencije, turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator, turistički zastupnik, usluge u turizmu, promocija turizma, turističko vijeće i turističke zajednice, prijava i odjava turista, boravišna taksa i način korištenja i raspoređivanja sredstava boravišne takse, turistička signalizacija, poticajne mjere za razvoj turizma, registar turizma, nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona, te druga pitanja od značaja za razvoj i unaprjeđenje turizma.

Član 2. (Osnovni pojmovi)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetilaca nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako sa takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost.
- b) Turistička djelatnost u smislu ovog zakona je pružanje usluga turističkih agencija, usluga turističkih profesija (turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator) i pružanje drugih usluga u skladu s ovim zakonom.
- c) Putnička agencija je registrirano pravno lice, ili njihova organizacijska jedinica, koje pruža usluge organiziranja putovanja ili posredovanja usluga vezanih uz putovanje i boravak turista, direktno ili putem interneta.
- d) Turista je fizičko lice koje najmanje 12 sati boravi van mjesta svog prebivališta, radi zadovoljavanja kulturnih, društvenih, socijalnih, historijskih i drugih potreba relaksacije i odmora, a bez svrhe sticanja dobiti.
- e) Korisnik turističke usluge je turista, putnik, potrošač ili drugo fizičko lice koje neposredno koristi usluge turističkih subjekata iz ovog Zakona.
- f) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima i drugim znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i objektima i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na određenom prostoru općine ili više turističkih mjesta na području jedne općine kao administrativne cjeline, te na prostoru koje administrativno obuhvata više općina

- g) Turistički prostor je prostor koji zbog svojih karakteristika, vrijednosti i prioritetne turističke namjene zahtijeva poseban režim organizacije, uređenja, korištenja i zaštite ili se na njemu predviđa izgradnja objekata od općeg interesa.
- h) Turistička destinacija je odredište turističkog putovanja koje svojom opremljenošću i formiranom turističkom infrastrukturom i suprastrukturom omogućava prihvat i boravak turista.
- i) Turistički proizvod je kompleksan i povezan sklop pojedinačnih fizičkih usluga i proizvoda iz različitih komercijalnih i nekomercijalnih domena koje turista, odnosno posjetilac konzumira za vrijeme turističkog putovanja.
- j) Turistička infrastruktura su objekti za informiranje, odmor, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvat turista i posjetilaca, odmorišta pored puteva, objekti nautičkog turizma, tereni za golf, tenis tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male vještačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rjetkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugoplaninarski objekti, rekreativne staze i planinarski putevi, staze zdravlja, vidikovci i drugo.
- k) Turistička suprastruktura su ugostiteljski objekti kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu
- l) Putnik je kupac koji kupuje ili je suglasan kupiti turistički paket aranžman, odnosno turističko putovanje ili druge turističke usluge. Putnik je i lice u korist kojeg kupac kupuje turistički aranžman, odnosno usluge ili lice na koje kupac ili lice za koje je kupac kupio turistički paket aranžman, prenese pravo korištenja turističkog paket aranžmana ili usluge.
- m) Paket aranžman je unaprijed utvrđena kombinacija od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga koje čine cjelinu i pružaju se u vremenu dužem od 24 sata ili 3 uključuju barem jedno noćenje, te se prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj (paušalnoj) cijeni.
- n) Izletnički program je kombinacija od najmanje dvije ponuđene usluge koje traju manje od 24 sata i ne uključuju noćenje, odnosno smještaj.
- o) Turistički vodič je fizičko lice koje pruža usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih, kulturno-istorijskih i drugih znamenitosti.
- p) Turistički pratilac je fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja sve potrebne poslove od početka putovanja do turističke destinacije ili odredišta i nazad.
- q) Turistički animator je fizičko lice koje planira i ostvaruje zabavne, kulturne, sportsko rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista.
- r) Turistički zastupnik je pravno ili fizičko lice koje zastupa domaćeg ili stranog organizatora putovanja ili posrednika, u odredištima putovanja.
- s) Turistička zajednica je pravno lice osnovano od strane grada ili općine, upisano u sudski registar koje obavlja djelatnost promocije i unapređivanja turizma.
- t) Turistička signalizacija su odgovarajući simboli i znaci, kao i simboli i znaci turističke saobraćajne signalizacije, kojim se obilježava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude.
- u) Poticajne mjere u turizmu predstavljaju financijske i druge vrste poticaja koji su namijenjeni turističkim subjektima radi realizacije programskih i projektnih zadataka u cilju unaprjeđenja turizma.
- v) Uzanse u turizmu su pravila kojima se uređuju poslovni običaji nastali iz ugovora o pružanju turističkih ili ugostiteljskih usluga, koja se primjenjuju ako su ih stranke ugovorile ili ako iz okolnosti proizlazi da su htjele njihovu primjenu, a koji se definiraju u okviru komorskih udruženja subjekata u turizmu.

- w) Boravišna taksa je naknada za korištenje turističke, komunalne i saobraćajne infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave ili u turističkom mjestu koju plaća domaći ili strani državljanin koji izvan svog mjesta prebivališta koristi uslugu noćenja u ugostiteljskom objektu za smještaj
- x) Registar turizma je jedinstvena, elektronska, centralna baza podataka o registriranim ili evidentiranim subjektima koji obavljaju poslove iz oblasti turizma, a koji su registrirani ili evidentirani u skladu sa propisima, kao i o drugim podacima o turističkim subjektima koji se registriraju ili evidentiraju u skladu sa ovim zakonom.
- y) Jedinstven sistem prijave i odjave turista u turističkim zajednicama je web aplikacija koja korisnicima omogućava prijavu i odjavu gostiju u turističkim zajednicama, te prijavu stranih gostiju službi za poslove sa strancima putem interneta.

Član 3. (Gramatička terminologija)

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 4. (Načela u turizmu)

Uređenje odnosa u oblasti turizma zasniva se na načelima:

- a) integriranog razvoja turizma i pratećih djelatnosti kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbjeđuje sprovođenje međusobno usuglašenih planova i programa,
- b) održivog razvoja turizma kao usklađenog sistema tehničko-tehnoloških, ekonomskih i društvenih aktivnosti, koji se zasniva na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara, očuvanju i razvoju jedinice lokalne samouprave,
- c) povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korištenja, upravljanja, zaštite i unapređivanja turističkog prostora,
- d) obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu,
- e) partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva prilikom planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu,
- f) obezbjeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registriranih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma,
- g) sadržanim u Etičkom kodeksu u turizmu Svjetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija (UNWTO),
- h) planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma u skladu sa Strategijom razvoja turizma.

POGLAVLJE II. PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 5. (Planiranje i razvoj)

- (1) Planiranje i razvoj turizma obuhvata donošenje strateških planova o budućem razvoju turističke privrede, proglašenje i održivo korištenje turističkih prostora i mjesta.
- (2) Planiranje u oblasti turizma zasniva se na načelima navedenim u članu 4. ovog Zakona i suradnji javnog i privatnog sektora u kreiranju turističkog proizvoda.

Član 6.
(Planska dokumenta)

- (1) Planska dokumenta u turizmu su:
 - a) Strategija razvoja turizma Unsko-sanskog kantona,
 - b) Marketing plan turizma Unsko-sanskog kantona,
 - c) Plan promocije turizma Unsko-sanskog kantona,
 - d) Master-plan,
 - e) Strategije razvoja turizma jedinica lokalne samouprave.
- (2) Planska dokumenta iz stava (1) tačke b), c), d) i e) ovog člana moraju biti usuglašena sa Strategijom razvoja turizma Unsko-sanskog kantona.

Član 7.
(Strategija razvoja turizma Unsko-sanskog kantona)

- (1) Strategija razvoja turizma Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Strategija) je sveobuhvatan dokument o srednjoročnom razvoju turističke privrede u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno historijskim razvojem Kantona, sa osnovnim ciljevima i vizijom razvoja turizma Kantona i služi kao polazna osnova za izradu ostalih planskih akata u turizmu.
- (2) Strategiju donosi Skupština Unsko-sanskog kantona, na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada).
- (3) Strategija se donosi za period od najmanje pet godina.
- (4) Strategija sadrži analizu postojećeg stanja razvoja turizma, viziju razvoja turizma, ciljeve razvoja turizma, strateške i prioritetne pravce razvoja, plan implementacije, investicioni okvir i ostale bitne elemente za planiranje razvoja turizma koji se definiraju projektnim zadatkom.
- (5) Strategija se realizira posredstvom Marketing plana Unsko-sanskog kantona, Plana promocije turizma Unsko-sanskog kantona, Master-plana, Strategija razvoja turizma jedinica lokalne samouprave, kao i posredstvom prostornih i urbanističkih planova u skladu sa zakonom koji reguliraju oblast uređenja prostora.
- (6) U slučaju značajnijih promjena ekonomskih, socijalnih, ekoloških i drugih parametara za izradu Strategije, Skupština Unsko-sanskog kantona na prijedlog Vlade može donijeti novu strategiju na način i po postupku koji je predviđen za njeno donošenje i prije isteka roka propisanog u stavu (3) ovog člana.
- (7) Ministarstvo privrede Unsko sanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) prati realizaciju Strategije o čemu jedanput godišnje izvještava Vladu i Skupštinu Unsko-sanskog kantona.

Član 8.
(Marketing plan Unsko-sanskog kantona i Plan promocije turizma Unsko-sanskog kantona)

- (1) Marketing plan Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Marketing plan) sadrži istraživanje tržišta, identifikaciju ciljnih grupa-tržišta, pozicioniranje marketinškog programa i ostale bitne elemente za planiranje promocije turizma koji se definiraju projektnim zadatkom.
- (2) Ministarstvo pokreće i vodi proces izrade prijedloga Marketing plana, uz aktivno učešće svih turističkih subjekata na području Unsko sanskog kantona.
- (3) Marketing plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (4) Marketing plan se donosi za period od minimalno tri godine.

- (5) U skladu sa Marketing planom, Ministarstvo kreira Plan promocije turizma Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Plan promocije), kojim definira godišnji plan promotivnih aktivnosti u turizmu na nivou Kantona.
- (6) Turističke zajednice iz ovog Zakona planiraju svoje promotivne aktivnosti u godišnjem programu rada u skladu sa Marketing planom.

Član 9. (Master plan)

- (1) Master plan je kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument, kojim se na osnovu Strategije utvrđuju ciljevi, programi i planovi razvoja turizma, koncept razvoja prostora u pogledu razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mjere za njihovo provođenje, za određeni prostor od značaja za razvoj turizma, odnosno za turističku destinaciju.
- (2) Master plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 10. (Strategije razvoja turizma jedinica lokalne samouprave)

- (1) Strategije razvoja turizma jedinica lokalne samouprave su planski dokumenti kojim se bliže određuje razvoj prioritetnih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom Unsko-sanskog kantona.
- (2) Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće jedinice lokalne samouprave uz aktivno učešće svih turističkih subjekata na području jedinice lokalne samouprave.
- (3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, nije potrebno donositi posebnu Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave ukoliko je na nivou jedinice lokalne samouprave usvojen strateški dokument u kojem je planski tretiran turizam, kao posebna privredna djelatnost.
- (4) Gradska, odnosno općinska uprava prati realizaciju Strategije razvoja turizma jedinice lokalne samouprave i o tome minimalno jednom godišnje izvještava općinsko/gradsko vijeće.

Član 11. (Prostori od posebnog značaja za razvoj turizma)

- (1) Vlada može odlukom pojedine prostore proglasiti prostorom od posebnog značaja za razvoj turizma.
- (2) Za prostore od posebnog značaja za razvoj turizma može se proglasiti prostor sa posebnim turističko-ugostiteljskim sadržajem pogodan za turističku valorizaciju kulturno-historijskih mjesta, te posebna mjesta locirana u prostornim cjelinama sa izraženim pejzažnim, atraktivnim i rekreativnim osobinama na kojima se planira izgradnja objekata turističke infrastrukture i suprastrukture od općeg interesa.
- (3) Na dijelu područja turističkog prostora koje istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog ili nepokretnog kulturnog dobra i drugog zaštićenog područja primjenjuju se režimi zaštite i unutrašnji red u skladu sa propisima kojima se uređuje očuvanje i korištenje tih dobara.
- (4) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži procjenu opravdanosti proglašenja određenog prostora od posebnog značaja za razvoj turizma, opis prostora sa određenim granicama i popisom katastarskih parcela, kartografski prikaz prostora, kao i obaveze u pogledu očuvanja, zaštite i razvoja prostora.
- (5) Ministarstvo priprema prijedlog odluke iz stava (1) ovog člana, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i općinskog/gradskog vijeća.

Član 12. (Koncesija)

- (1) Vlada može proglašeno prirodno bogatstvo ili dobro u općoj upotrebi pogodno za izgradnju turističke infrastrukture i turističke suprastrukture odlukom dati na korištenje i upravljanje pravnom licu dodjelom koncesije.
- (2) Odluka iz stava (1) ne odnosi se na zaštićena prirodna područja i speleološke objekte za koje je mogućnost davanja koncesija regulirana odredbama federalnog Zakona o zaštiti prirode i Zakona o Nacionalnom parku "Una" ("Službene novine Federacije BiH" broj:44/08).
- (3) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o prirodnom bogatstvu ili dobru u općoj upotrebi koje se daje na koncesiju, iznos koncesione naknade, rok trajanja koncesije, uslove i način korištenja prostora, prava i obaveze koncesionara i ostale podatke u skladu sa zakonom koji regulira oblast koncesija.
- (4) Postupak iz stava (1) ovog člana provodi se u skladu sa kantonalnim Zakonom o koncesijama.

Član 13. (Turističko mjesto)

- (1) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima, znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na području jedinica lokalne samouprave.
- (2) Područje jedinice lokalne samouprave proglašava se kao turističko mjesto ukoliko ispunjava uslove propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Član 14. (Kategorizacija i kriteriji za kategorizaciju turističkih mjesta)

- (1) Zahtjev za kategorizaciju turističkog mjesta podnosi se Ministarstvu od strane jedinice lokalne samouprave.
- (2) Ministarstvo proglašava područje jedinice lokalne samouprave za turističko mjesto na osnovu obima turističkog prometa, stepena izgrađenosti turističke, komunalne i saobraćajne infrastrukture i turističke suprastrukture.
- (3) Osnov za razvrstavanje u kategorije turističkih mjesta po ovom Zakonu čine općine/gradovi shodno svom značaju za turizam.
- (4) Osnovni kriterij za kategorizaciju turističkih mjesta su:
 - a) trogodišnji prosjek ostvarenog broja turističkih noćenja u turističkom mjestu,
 - b) broj noćenja iz tačke a) ovog stava po stanovniku turističkog mjesta (koeficijent intenziteta turističkog prometa),
 - c) ukupna vrijednost prometa u turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti po stanovniku mjesta (koeficijent specifičnog turističkog prometa).
- (5) Shodno kriterijima iz stava (4) ovog člana, turistička mjesta se razvrstavaju u kategorije A, B, C i D.
- (6) Ministar privrede Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: ministar) donosi Pravilnik kojim će propisati bliže uslove i kriterije za proglašavanje turističkog mjesta, te odrediti kvalitativne i kvantitativne kriterije za proglašavanje turističkog mjesta.

Član 15.
(Komisija za kategorizaciju turističkog mjesta)

- (1) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za kategorizaciju turističkog mjesta.
- (2) Ministar, na prijedlog Komisije iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o proglašenju područja jedinice lokalne samouprave, kao turističkog mjesta. Rješenje kojim je proglašeno turističkim mjestom područje jedinice lokalne samouprave je konačno, a protiv istog se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Rješenje iz stava (2) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka od pet godina od dana njegovog dostavljanja.
- (4) Ministarstvo po službenoj dužnosti vodi računa o isteku roka iz stava (3) ovog člana.

POGLAVLJE III. TURISTIČKA DJELATNOST I SUBJEKTI U TURIZMU

Član 16.
(Turistička djelatnost)

- (1) Turistička djelatnost, u smislu ovog Zakona, je pružanje usluga i posredovanje u turističkom prometu.
- (2) Turistička djelatnost obuhvata:
 - a) organiziranje i provođenje putovanja i boravka lica,
 - b) posredovanje u pružanju pojedinačnih i grupnih usluga putovanja i boravaka i obavljanje drugih za njih vezanih usluga,
 - c) pružanje usluga turističkog vodiča, pratioca i zastupnika,
 - d) turističku animaciju,
 - e) usluge iznajmljivanja objekata, plovnih objekata za odmor i rekreaciju,
 - f) davanje obavijesti i savjeta o ponudi korištenja usluga prijevoza, boravka i drugih za putnika važnih usluga,
 - g) posredovanje kod osiguranja putnika i prtljage,
 - h) poslovi na razvijanju i organiziranju posebnih oblika turizma (seoski, zdravstveni, kongresni, lovno-ribolovni, planinski, vjerski, kulturni, avanturistički, sportsko-rekreativni, izletnički i dr.),
 - i) izdavanje u zakup vozila, bicikla, rafting čamaca, plovila, skijaške opreme i druge sportske opreme, kao i posredovanje kod davanja usluga radi njihovog pribavljanja,
 - j) organiziranje skupova ili izložbi sa ili bez putovanja i boravka sudionika,
 - k) usluge u okviru zdravstvenog, lovnog turizma i dr.,
 - l) prodaju i posredovanje u prodaji turističkih usluga,
 - m) i druge poslove vezane za turističku djelatnost.

Član 17.
(Subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost)

- (1) Turističku djelatnost obavljaju privredna društva, druga pravna i fizička lica koja su upisana u odgovarajuće registre za vršenje te djelatnosti (u daljem tekstu: turistički subjekti), koji ispunjavaju uslove za pružanje turističkih usluga propisane ovim zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga zakona.
- (2) Pod uslovima propisanim ovim zakonom turističku djelatnost mogu obavljati i:
 - a) pravna lica koja upravljaju zaštićenim područjem,
 - b) udruženja.

Član 18.
(Obaveze pravnih i drugih lica)

- (1) Subjekti iz člana 17. ovog Zakona, koji obavljaju turističku djelatnost dužni su:
 - a) objaviti uslove, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavati se tih uslova, sadržaja i cijena,
 - b) za svaku izvršenu turističku uslugu korisniku usluge izdati račun s brojem i čuvati kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz područja računovodstva,
 - c) voditi poslovne knjige u skladu s važećim propisima,
 - d) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge voditi knjigu žalbe, te u roku od 15 dana odgovoriti na svaki izneseni prigovor, te prigovor korisnika turističke usluge dostaviti nadležnoj tržišnoj, turističko-ugostiteljskoj inspekciji u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora. Oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbe reguliran je federalnim propisom.
- (2) Subjekt za obavljanje turističke djelatnosti mora obezbjediti poslovni prostor, uređaje i opremu kao i uslove u pogledu zaposlenih lica, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Subjekt može da počne obavljati turističke djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja:
 - a) kada se kod nadležnog suda registrira za obavljanje turističke djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, ili
 - b) kada od nadležnog općinskog/gradskog organa (u daljem tekstu: nadležni organ) dobije rješenje kojim se odobrava obavljanje turističke djelatnosti, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano ili,
 - c) kada se kod nadležnog ministarstva registrira za obavljanje turističke djelatnosti u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama.
- (4) U obavljanju turističke djelatnosti pravna i fizička lica iz člana 17. ovog Zakona dužna su poslovati u skladu sa poslovnim običajima u turizmu (uzansama).

Član 19.
(Zabrana oglašavanja i reklamiranja)

Zabranjuje se pružaocu usluga u turizmu da neposredno ili posredno, putem javnih glasila, internetom, promotivnim materijalom i sl. ,oglašava i/ili reklamira pružanje turističkih usluga, ako ne ispunjava uslove propisane Zakonom o turističkoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH" broj:32/09-u daljem tekstu: federalni zakon), propisima donesenim na osnovu federalnog zakona, ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Član 20.
(Ostali subjekti)

- (1) Sportski klubovi i savezi, sindikati, škole i druge obrazovne ustanove, kulturno-umjetnička društva, udruženja penzionera, strukovna udruženja i sl. mogu organizirati putovanje i boravak isključivo za svoje članove.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana, mogu organizirati turistički paket aranžman iz stava (1) ovog člana samo povremeno i bez sticanja dobiti.
- (3) Propaganda i predstavljanje turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana dopuštena je samo svojim sredstvima u vidu obavijesti saopštenjima koje dobivaju članovi udruženja.
- (4) Pravna lica iz stava (1) ovog člana su obavezna za organizaciju turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana koristiti samo prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

Član 21.
(Period obavljanja turističke djelatnosti)

- (1) Turistički subjekt posluje tokom cijele godine ili sezonski.
- (2) Turistički subjekt utvrđuje period poslovanja iz stava 1. ovog člana za svaki objekt posebno, prilikom podnošenja zahtjeva za pružanje usluga kod nadležnog organa jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi objekt.

POGLAVLJE IV. PUTNIČKA AGENCIJA

Član 22.
(Putnička agencija)

- (1) Putničkom agencijom, u smislu ovog Zakona, smatra se pravno lice upisano u Upisnik putničkih agencija, koje se bavi organiziranjem turističkih i poslovnih putovanja i boravaka, posredovanjem i pružanjem svih ostalih usluga u vezi s tim, te prodajom svog vlastitog turističkog proizvoda kojeg stvara objedinjavanjem raznih vrsta turističkih usluga.
- (2) Korištenje naznake "putnička agencija", usluge putničke agencije, minimalno tehnički uslovi koje moraju ispunjavati putničke agencije i način pružanja usluga, uslovi za pružanje usluga putničke agencije, sadržaj zahtjeva putničke agencije za izdavanje rješenja o odobrenju za rad, sadržaj rješenja, obaveze putničke agencije i prijevoz putnika propisani su federalnim zakonom.

Član 23.
(Vrste putničkih agencija)

Prema vrsti usluga koje pružaju putničke agencije su:

- a) Putnička agencija organizator putovanja i
- b) Putnička agencija posrednik (subagent).

Član 24.
(Jamčevina za aranžman)

- (1) Organizator putovanja dužan je za svaki aranžman osigurati jamčevinu od banke ili osiguravajućeg društva radi naknade putniku:
 - a) plaćanja cijene aranžmana, ako zbog nelikvidnosti ili stečaja organizatora izostanu usluge aranžmana,
 - b) troškova koji nastanu zbog nelikvidnosti ili stečaja organizatora, za povratak putnika u mjesto polaska.
- (2) Jamčevina iz stava (1) ovog člana daje se u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa, bankovne garancije i slično.

Član 25.
(Potvrda o osiguranju jamčevine)

Organizator putovanja ili posrednik dužan je putniku, prilikom uplate iznosa aranžmana, izdati potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućuje neposredno ostvarenje prava na obeštećenje zbog nastalih troškova iz člana 24. stav (1) ovog Zakona u banci ili osiguravajućem društvu.

Član 26.
(Ugovor o osiguranju)

Putnička agencija koja organizira putovanja (aranžman) dužna je s osiguravateljem sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzrokuje putniku neispunjavanjem, djelimičnim ispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obaveza koje se odnose na aranžman.

Član 27.
(Licenca)

- (1) Organizator putovanja iz člana 23. ovog Zakona, nakon pribavljanja rješenja o odobrenju za rad iz člana 22. ovog Zakona, za organiziranje turističkog putovanja dužan je od Ministarstva pribaviti licencu za organiziranje turističkog putovanja (u daljem tekstu: licenca).
- (2) U postupku izdavanja licence, Ministarstvo utvrđuje da li je organizator turističkog putovanja registriran za obavljanje predmetne djelatnosti, odnosno da li su ispunjeni uslovi propisani zakonom.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje licence, ovlašteno lice organizatora turističkog putovanja podnosi sljedeću dokumentaciju (original ili ovjerenu kopiju):
 - a) rješenje o upisu u sudski registar,
 - b) rješenje nadležnog organa kojim se odobrava obavljanje djelatnosti,
 - c) potvrdu nadležnog suda da nad organizatorom putovanja nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije,
 - d) potvrdu nadležnog suda da organizatoru putovanja i njegovom odgovornom licu nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti,
 - e) rješenje nadležnog poreznog ureda Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine o određivanju jedinstvenog identifikacijskog broja ili uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o određivanju PDV broja,
 - f) odluku o osnivanju poslovne jedinice (kopija općeg akta),
 - g) adrese poslovnih jedinica,
 - h) akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ili spisak zaposlenih koji direktno rade na organizaciji turističkog putovanja,
 - i) dokaz o registraciji obveznika doprinosa obaveznog osiguranja od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine,
 - j) opće uslove putovanja, ovjerene od strukovnog udruženja/udruge turističkih agencija u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: UTABiH),
 - k) spisak ovjerenih paket aranžmana ili izleta realiziranih u prethodnoj godini, izuzev novoosnovanog organizatora putovanja,
 - l) dokaz o posjedovanju jamstva definiranog federalnim zakonom,
 - m) dokaz o članstvu u strukovnom udruženju UTABiH.

Član 28.
(Izdavanje Licence)

- (1) Ministarstvo izdaje licencu najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahtjeva organizatora turističkog putovanja.
- (2) Licenca iz stava (1) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka tri godine od dana dostavljanja.
- (3) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, vodi računa o isteku roka iz stava (2) ovog člana.
- (4) Licenca je konačna i protiv nje nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje licence snosi troškove postupka i troškovi se plaćaju prilikom podnošenja zahtjeva. Troškovi izdavanja licence uplaćuju se u korist Budžeta Unsko sanskog kantona.
- (6) Na sva pitanja koja se odnose na izdavanje licence koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje upravni postupak.
- (7) Ministarstvo vodi Registar izdatih licenci organizatorima turističkih putovanja.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra izdatih licenci.

Član 29.
(Prestanak važenja Licence)

- (1) Licenca prestaje da važi:
 - a) brisanjem iz Registra organizatora turističkog putovanja na osnovu zahtjeva nosioca licence,
 - b) podjelom organizatora turističkog putovanja na dva ili više društava ili iz drugog razloga utvrđenog Zakonom o privrednim društvima,
 - c) ako organizator turističkog putovanja prestane ispunjavati uslove iz člana 27. ovog Zakona.
- (2) Rješenje o prestanku važenja licence donosi ministar.
- (3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 30.
(Oduzimanje Licence)

- (1) Ministar donosi rješenje o oduzimanju licence organizatoru turističkog putovanja ako u postupku revizije ili inspekcijiskog pregleda utvrdi:
 - a) da je organizator putovanja prestao ispunjavati uslove propisane federalnim zakonom i članovima 26. i 27. ovog Zakona,
 - b) da su uslijed neizvršenja ili djelimičnog izvršenja općih uslova putovanja ili programa putovanja greškom organizatora putovanja, u skladu sa uzansama, nastupile teže posljedice po korisnika turističke usluge (ugrožavanje zdravlja, nije obezbjeđen smještaj ili povratak u zemlju, putovanje je neopravdano trajalo duže od onog predviđenog programom putovanja i sl.),
 - c) da organizator nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora o organiziranju putovanja ili ekskurzije,
 - d) da je organizator putovanja otkazao korisniku turističke usluge, a nije u zakonskom roku izvršio povrat uplaćenih sredstava,
 - e) da je organizatoru u periodu važenja licence dva puta u roku od godinu dana izrečena novčana kazna za prekršaj ili neizvršavanje ugovorenih obaveza,
 - f) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je licenca izdata na osnovu neistinitih podataka ili krivotvorenih dokumenata.
- (2) U slučaju oduzimanja licence, organizator putovanja može da realizira samo prethodno ugovorena putovanja.
- (3) Organizator kojem je oduzeta licenca može da obavlja djelatnost subagenta, ako ispunjava zakonom propisane uslove za tu djelatnost.
- (4) Organizator kojem je oduzeta licenca ne može podnijeti zahtjev za dobijanje licence prije isteka roka od godinu dana od dana dostavljanja rješenja o oduzimanju licence.
- (5) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 31.
(Grupna putovanja)

- (1) Ako putnička agencija organizira grupna putovanja obavezna je, tokom cijelog putovanja, osigurati najmanje jednog turističkog pratioca, koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom za svaku grupu do 75 putnika.
- (2) Ako putnička agencija ne raspolaže s turističkim pratiocem iz stava (1) ovog člana može osigurati stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti.
- (3) Putnička agencija obavezna je navesti u programu putovanja da li je obilazak predviđen u pratnji pratioca putovanja ili turističkog vodiča.

Član 32.
(Program, prospekt ili katalog putovanja)

- (1) Putnička agencija je dužna za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizira, izdati program, prospekt ili katalog koji obavezno lično uručuje putniku prije zaključenja ugovora o organiziranom putovanju.
- (2) Sadržaj programa, prospekta ili kataloga propisan je federalnim zakonom.

Član 33.
(Poslovni prostor i poslovnica)

- (1) Putnička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati poslovni prostor u sjedištu firme koji ispunjava za to propisane uslove.
- (2) Putnička agencija može imati u svom sastavu poslovnice u kojima se obavlja registrirana djelatnost u skladu sa propisanim uslovima.
- (3) Uslovi koje mora ispunjavati poslovnica za pojedinu vrstu putničke agencije, propisani su federalnim propisom.

Član 34.
(Voditelj poslovnice)

- (1) Putnička agencija koja neposredno prodaje aranžmane i izletničke programe, mora u svakoj poslovnici imati najmanje jednog zaposlenog voditelja poslovnice.
- (2) Voditeljem poslovnice, u smislu ovog Zakona, smatra se državljanin Bosne i Hercegovine koji ispunjava uslove za voditelja poslovnice propisane ovim zakonom.
- (3) Voditelj poslovnice odgovoran je za rad poslovnice, u skladu sa zakonom.

Član 35.
(Uslovi za voditelja poslovnice)

- (1) Voditelj poslovnice mora ispunjavati sljedeće uslove:
 - a) da je poslovno sposoban,
 - b) da ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - c) da zna najmanje jedan svjetski jezik,
 - d) da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice i dvije godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u putničkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu,

- e) da mu nije pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova voditelja poslovnice, dok ta mjera traje.
- (2) Strani državljanin može obavljati poslove voditelja poslovnice pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana.
- (3) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred ispitnom komisijom na način propisan federalnim propisom.

Član 36.
(Prestanak pružanja usluga putničke agencije)

Prestanak pružanja usluga putničke agencije propisan je federalnim zakonom.

POGLAVLJE V. TURISTIČKI VODIČ, TURISTIČKI PRATILAC, TURISTIČKI ANIMATOR I TURISTIČKI ZASTUPNIK

Član 37.
(Turistički vodič)

- (1) Turistički vodič je fizičko lice koje turistima pokazuje i stručno objašnjava prirodne ljepote i rijetkosti, kulturno-historijske spomenike, umjetnička djela, etnografske i druge znamenitosti, historijske događaje, ličnosti, legende vezane za te događaje i ličnosti, privredne i političke tokove i zbivanja, te ljepote pojedinih mjesta i područja.
- (2) Ne smatra se turističkim vodičem stručni radnik koji obavlja poslove vodiča na svom radnom mjestu kod pravnog ili fizičkog lica unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i slično), stručni radnik putničke agencije koji prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i jamama, u lovu i ribolovu, kao i voditelj i pratilac ekskurzije i izleta.
- (3) Turistički vodič vođenje grupe ili pojedinca predaje stručnom licu zaposlenom unutar institucija kulture (muzeji, galerije i sl.), unutar zaštićenih dijelova prirode ili u prostoru pravnog lica koje upravlja određenom atrakcijom.

Član 38.
(Odobrenje i uslovi za turističkog vodiča)

- (1) Za pružanje usluga turističkog vodiča, turistički vodič mora imati odobrenje koje na njegov zahtjev izdaje nadležni organ, na čijem području turistički vodič ima prebivalište.
- (2) Odobrenju iz stava (1) ovog člana izdat će se licu koje ispunjava sljedeće uslove:
- a) koje je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) koje ima potpunu poslovnu sposobnost,
 - c) koje ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - d) da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča,
 - e) da zna najmanje jedan svjetski jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča,
 - f) da mu pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje,
 - g) da udovoljava propisanim zdravstvenim uslovima.
- (3) Strani državljanin može pružati usluge turističkog vodiča, uz prioritetnu primjenu načela uzajamnosti, pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz stava (2) od tačke b) do tačke g) ovog člana.
- (4) Sadržaj rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča propisan je federalnim zakonom.

- (5) Pravosnažno rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik turističkih vodiča koji vodi nadležni organ.
- (6) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stava (5) ovog člana propisan je federalnim propisom.

Član 39.
(Prestanak odobrenja za turističkog vodiča)

Prestanak odobrenja za pružanje usluga turističkog vodiča propisan je federalnim zakonom.

Član 40.
(Stručni ispit za turističkog vodiča)

Postupak, način polaganja i program stručnog ispita za turističkog vodiča propisan je federalnim propisom.

Član 41.
(Obavljanje poslova turističkog vodiča)

- (1) Turistički vodič dužan je poslove vodiča obavljati savjesno i stručno u skladu sa odredbama ovog Zakona, uzansama, statutom i drugim aktima udruženja turističkih vodiča čiji je član.
- (2) Putnička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča ne mogu obavljanje usluga turističkog vodiča povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 42.
(Iskaznica turističkog vodiča)

- (1) Turistički vodič pri obavljanju poslova turističkog vodiča, mora imati iskaznicu turističkog vodiča, kojom se utvrđuje njegovo svojstvo. Iskaznicu turističkog vodiča, turistički vodič pri obavljanju poslova mora nositi na vidljivom mjestu.
- (2) Obrazac i izgled iskaznice turističkog vodiča, kao i način njenog izdavanja i upotrebe propisan je federalnim propisom.
- (3) Iskaznicu turističkog vodiča izdaje Ministarstvo, na zahtjev podnosioca na propisanom obrascu.
- (4) Troškove izrade iskaznice snosi turistički vodič.
- (5) Evidenciju o izdatim iskaznicama vodi Ministarstvo.

Član 43.
(Turistički pratilac)

- (1) Turistički pratilac je fizičko lice koje obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista, te daje turistima obavijesti o svrsi putovanja.
- (2) Turistički pratilac je lice koje ispunjava uslove iz člana 38. ovog Zakona, osim uslova iz stava 2. tačke d) tog člana.
- (3) Putnička agencija ne može obavljanje poslova turističkog pratioca povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.
- (4) Turistički pratilac pri obavljanju poslova turističkog pratioca, mora imati iskaznicu turističkog pratioca, kojom se utvrđuje njegovo svojstvo. Iskaznicu turističkog pratioca, turistički pratilac pri obavljanju poslova mora nositi na vidljivom mjestu.
- (5) Ministar propisuje oblik i sadržaj iskaznice turističkog pratioca, način njenog izdavanja i upotrebe.
- (6) Evidenciju o izdatim iskaznicama vodi Ministarstvo.

- (7) Tačke (5) i (6) ovog člana se ne odnose na zaštićena područja na području USK čiji osnivač je Vlada Federacije BiH, odnosno u zaštićenim područjima u USK u kojima je identifikacija službenih lica regulisana drugim propisima.

Član 44.
(Turistički animator)

- (1) Turistički animator je fizičko lice koje planira i ostvaruje programe provođenja slobodnog vremena turista, a koji se odnose na sportsko-rekreativne, zabavne i kulturno društvene sadržaje.
- (2) Za turističkog animatora vrijede odredbe ovog Zakona koje se odnose na turističkog pratioca.

Član 45.
(Turistički zastupnik)

- (1) Turistički zastupnik je pravno ili fizičko lice koje zastupa domaćeg ili stranog organizatora putovanja ili posrednika, u odredištima putovanja.
- (2) Organizator putovanja, odnosno posrednik, dužan je pismeno obavijestiti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim eventualnim promjenama.

Član 46.
(Ovlaštenja turističkog zastupnika)

Ovlaštenja turističkog zastupnika su sljedeća:

- a) štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja kod davaoca usluga,
- b) pruža obavještenja i upute putnicima kod izvršavanja programa putovanja i dodatnih usluga,
- c) naručuje dodatne usluge u ime organizatora putovanja, prema dobivenim ovlaštenjima,
- d) posreduje u pribavljanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i sportske priredbe i sl.),
- e) obavlja i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja.

POGLAVLJE VI. USLUGE U TURIZMU

Član 47.
(Usluge u turizmu)

- (1) Turističke usluge u smislu ovog Zakona su:
- a) turističke usluge u seoskom turizmu,
 - b) turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu,
 - c) turističke usluge na vodama,
 - d) turističke usluge na skijaškim terenima i ostale usluge u planinskom turizmu,
 - e) druge turističke usluge koje uključuju avanturističke i sportsko-rekreativne aktivnosti,
 - f) turističke usluge u kongresnom turizmu
 - g) turističke usluge u kulturnom turizmu
 - h) turističke usluge u vjerskom turizmu
 - i) turističke usluge u omladinskom turizmu
 - j) turističke usluge u zdravstvenom turizmu
 - k) turističke usluge u banjском turizmu
 - l) ostale turističke usluge
- (2) Za obavljanje turističkih usluga iz stava (1) ovog člana pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje za rad od nadležnog organa.

- (3) Turističke usluge u zdravstvenom i banjskom turizmu pružaju se u skladu sa posebnim propisima.
- (4) Turističke usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati registrirana pravna i fizička lica, ukoliko nije drugačije regulisano posebnim propisima.
- (5) Nadležni organ može izdati Odobrenje za pružanje turističkih usluga kao osnovno ili dopunsko zanimanje, ukoliko to ovim Zakonom ili drugim propisom nije drugačije regulirano.
- (6) Uslovi za pružanje usluga iz stava (1) ovog člana su regulirani pravilnikom kojeg donosi Federalno ministarstvo okolisa i turizma.

Član 48.

(Turističke usluge u seoskom turizmu)

- (1) Seoski turizam, u smislu ovog Zakona je boravak i smještaj turista u domaćinstvu, koje je organizirano kao turističko-seosko domaćinstvo radi odmora i rekreacije, s mogućnošću učestvovanja u aktivnostima seoskog domaćinstva
- (2) Turističke usluge u seoskom turizmu naročito su: iznajmljivanje konja za jahanje, zaprega, škola jahanja, lov i ribolov, organiziranje branja plodova i gljiva, berba voća i povrća, ubiranje ljetine, fotosafari i slične aktivnosti u seoskom domaćinstvu.
- (3) Turističke usluge iz stava (2) ovog člana može pružati vlasnik seoskog domaćinstva sa članovima svoje porodice ukoliko ispuni uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- (4) Ukoliko se u seoskom domaćinstvu pružaju usluge smještaja i ishrane, objekti moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove u skladu sa propisima koji reguliraju ugostiteljsku djelatnost.

Član 49.

(Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom domaćinstvu)

- (1) Za pružanje turističkih usluga iz člana 48. ovog Zakona član seoskog domaćinstva dužan je pribaviti rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom domaćinstvu od nadležnog organa prema mjestu pružanja usluga.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdat će se na zahtjev člana seoskog domaćinstva koji ispunjava sljedeće uslove:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da je poslovno sposoban,
 - c) da je vlasnik ili nosilac prava korištenja objekta,
 - d) da ispunjava propisane zdravstvene uslove,
 - e) da objekt u kojem će se pružati usluge ispunjava minimalne uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima bez kojih se ne može izdati rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti,
 - f) da mu nije pravosnažnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane pružanja usluga u domaćinstvu.
- (3) Nadležni organ dužan je riješiti o zahtjevu iz stava (2) ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, član seoskog domaćinstva koji ima odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu, u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti može uz prethodnu obavijest nadležnom organu, pružati usluge iz člana 48. ovog Zakona, uz ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom.
- (5) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 50.
(Sadržaj rješenja)

- (1) Rješenje iz člana 49. ovog Zakona sadrži:
 - a) ime i prezime, datum i mjesto rođenja, te adresu podnosioca zahtjeva,
 - b) vrste turističkih usluga koje će se pružati,
 - c) naznaku pruža li se usluga tokom cijele godine ili sezonski.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana nadležni organ dostavlja Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

Član 51.
(Prestanak važenja rješenja)

- (1) Rješenje o odobrenju iz člana 49. ovog Zakona prestaje važiti:
 - a) odjavom, danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu u slučaju ako je u odjavi naveden datum unatrag,
 - b) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u ostavljenom roku, sa danom isteka tog roka,
 - c) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je izdano rješenje zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,
 - d) ako se turističke usluge ne počnu pružati u roku od jedne godine od dana konačnosti rješenja.
- (2) Nadležni organ donosi rješenje o prestanku važenja rješenja iz stava (1) ovog člana i dostavlja ga nadležnoj inspekciji, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 52.
(Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu)

- (1) Pod turističkim uslugama u lovno ribolovnom turizmu podrazumijevaju se usluge prihvata i smještaja lovaca i ribolovaca u odgovarajuće objekte, organiziranje lova i ribolova i pružanje drugih usluga za potrebe lovno-ribolovnog turizma, kao što su usluge prijevoza do lovišta i po lovištu, obuku i iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja i sl.
- (2) Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu mogu pružati lica registrirana za obavljanje te djelatnosti, u skladu sa propisima iz oblasti lova i ribolova.
- (3) Lica iz stava (2) dužna su turistima pružati usluge u skladu sa odredbama ovog Zakona i propisima iz oblasti lova i ribolova.
- (4) Usluge smještaja u objektima lovno ribolovnog turizma pružaju se u skladu sa zakonom koji regulira oblast ugostiteljstva.

Član 53.
(Turističke usluge u kongresnom turizmu)

- (1) Turističke usluge u kongresnom turizmu obuhvataju usluge organiziranja, promocije i/ili održavanje kongresa, konferencija i sličnih događaja, sa ili bez usluge osoblja za provedbu i opremanje prostora u kojem se takvi događaji održavaju.
- (2) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati pravna lica iz člana 17. ovog Zakona.

- (3) Na pružanje usluga kongresnog turizma iz stava (1) ovog člana koji se organizira za svoje članove, korisnike i zaposlenike, u okviru svoje djelatnosti ili u skladu sa svojim općim aktima, ne primjenjuju se odredbe ovog Zakona.

Član 54.

(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u kongresnom turizmu)

- (1) Za pružanje usluga u kongresnom turizmu iz člana 53. ovog Zakona pravna lica dužna su pribaviti Rješenje o ispunjavanju minimalno tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.
- (3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 51. ovog Zakona.

Član 55.

(Turističke usluge u zdravstvenom turizmu)

- (1) Pod turističkim uslugama u zdravstvenom turizmu smatraju se usluge medicinskog turizma, lječilišnog turizma i wellnesa.
- (2) Usluge medicinskog turizma obuhvataju usluge zdravstvene zaštite povezane sa putovanjem izvan mjesta boravka.
- (3) Usluge lječilišnog turizma obuhvataju usluge u kojima se stručno i kontrolirano koriste prirodni ljekoviti postupci (Spa, terme i sl.) u cilju poboljšanja i očuvanja zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti.
- (4) Wellness usluge (holistički i medicinski wellness) obuhvataju organizirano provođenje zdravstveno-preventivnih i kurativnih programa u svrhu prevencije bolesti, te unaprjeđenja zdravlja.
- (5) Holistički wellness: beauty, psihofizička rekuperacija (fitnes, yoga, meditacija), masaža i sl. Holistička metoda obuhvata cjelovita liječenja čovjeka na metaboličkoj, fizičkoj, psihološkoj, sociološkoj i duhovnoj razini. U holističke pristupe spadaju: Tradicionalna kineska medicina Tibetanska medicina, Indijska medicina i sa njom najviše zastupljena Ayurveda.
- (6) Medicinski wellness: zdravstveno preventivni i kurativni tretmani pod stručnim nadzorom multidisciplinarnog tima (ljekar, nutricionist, fizioterapeut, psiholog).

Član 56.

(Pružaoци usluga u zdravstvenom turizmu)

- (1) Usluge zdravstvenog turizma iz člana 55. ovog Zakona mogu pružati specijalne bolnice, lječilišta i druge zdravstvene ustanove, pravna lica registrirana za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu u skladu sa posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, wellness usluge mogu pružati pravna i fizička lica iz člana 17. stav (1) ovog Zakona.
- (3) Pružaoц usluga u zdravstvenom turizmu pruža usluge u skladu sa odredbama ovog Zakona, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona i u skladu sa odredbama posebnih propisa kojima je regulirana pojedina usluga zdravstvenog turizma iz člana 55. ovog Zakona.

- (4) Pružaoc usluga u zdravstvenom turizmu iz stava (1) ovog člana može pružati usluge organiziranja putovanja, bez osnivanja turističke agencije, samo za korisnike svojih usluga iz člana 55. ovog Zakona.

Član 57.

(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u zdravstvenom turizmu)

- (1) Za pružanje usluga u zdravstvenom turizmu iz člana 55. ovog Zakona pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.
- (3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 51. ovog Zakona.

Član 58.

(Turističke usluge u planinskom turizmu i skijaškim terenima)

- (1) Pod turističkim uslugama u planinskom turizmu podrazumijevaju se usluge prihvata i smještaja planinara i turista u planinarske objekte, organiziranje planinarsko-pješačkih tura i pružanje planinarskih vodičkih usluga za potrebe planinskog turizma.
- (2) Turističke usluge u planinskom turizmu mogu pružati registrirane planinarske organizacije, u skladu sa propisima iz oblasti planinarstva.
- (3) Planinarski vodič je osoba koja je osposobljena i licencirana od strane Komisije za vodiče Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Naturističke usluge u planinskom turizmu iz stava (1) ovog člana koji se organizira za svoje članove, korisnike u okviru svoje djelatnosti ili u skladu sa svojim općim aktima, ne primjenjuju se odredbe ovog Zakona.
- (5) Uslugama na skijaškom terenu u smislu ovog Zakona smatra se davanje na korištenje prostora, uređaja i opreme za rekreativno i sportsko skijanje, skijašku obuku i druge rekreativne i sportske aktivnosti na snijegu, te iznajmljivanje skijaške opreme, usluge korištenja ski i bebi-liftova, žičara i sl.
- (6) Obaveze pravnog ili fizičkog lica koje upravlja skijaškim terenom propisane su federalnim zakonom, a uslovi pružanja usluga na skijaškom terenu propisani su Zakonom o javnim skijalištima.

Član 59.

(Turističke usluge u omladinskom turizmu)

Uslugama u omladinskom turizmu, u smislu ovog Zakona smatra se organiziranje i provođenje boravka turista u hostelima ili drugim objektima koji su predviđeni za omladinu kao što su: studentski i omladinski domovi, kampovi, organiziranje kulturno-zabavnih, muzičkih, edukativnih i drugih programa i sadržaja koji su u vezi sa boravkom omladine.

Član 60.
(Turističke usluge u avanturističkom turizmu)

- (1) Turističke usluge u avanturističkom turizmu su usluge koje uključuju sportsko-rekreativne ili avanturističke aktivnosti (skijanje, jahanje, gorsko-planinsko vođenje, brdski biciklizam, padobransko jedrenje/paragliding/zmajarenje, skakanje s užetom/bungee-jumping, špiljarenje i sl.).
- (2) Usluge iz stava (1) ovog člana pružaju se pod uslovima propisanim federalnim zakonima, ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona i drugim propisima koji uređuju pružanje istih.
- (3) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati lica (treneri, instruktori, učitelji, voditelji, vodič i sl.) koja imaju odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruženja, kojima se utvrđuje sposobnost i nivo vještine obavljanja aktivnosti.
- (4) Za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, planine i sl.) organizatori ili lica koja ih izvode dužni su izvršiti procjenu rizika te donijeti planove i procedure otklanjanja opasnosti (elaborate spašavanja).
- (5) Lica iz stava (3) ovog člana moraju biti osposobljena za postupke i djelovanja u slučaju nesreće ili opasnosti prema posebnom programu koji provodi Kantonalni štab civilne zaštite.

Član 61.
(Način pružanja usluga u avanturističkom turizmu)

- (1) Pružaoc turističkih usluga iz člana 60. ovog Zakona obavezan je:
 - a) imati odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu, prema važećim standardima u ispravnom stanju,
 - b) pribaviti koncesiju u skladu s propisima kojima se uređuju koncesije, ukoliko je ista potrebna za pružanje usluge,
 - c) upotrebljavati opremu prema uputama proizvođača,
 - d) obezbjediti sredstva komunikacije,
 - e) obezbjediti pribor za prvu pomoć ovisno o aktivnosti,
 - f) obezbjediti ličnu opremu za korisnike usluga i upoznati ih o pravilnoj primjeni iste,
 - g) u skladu sa procjenom opasnosti, osigurati prisustvo hitne medicinske pomoći i drugih službi za spašavanje,
 - h) prije započinjanja pružanja usluga, istaknutom informacijom u pisanom obliku, te usmeno, upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, te načinom korištenja opreme,
 - i) osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja, te upoznati korisnika usluge sa sadržajem ugovora o osiguranju (policom osiguranja).
 - j) licima mlađim od 18 godina usluge iz člana 60. stav (1) ovog Zakona mogu se pružati samo uz pismenu suglasnost roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan.
- (2) Pružaoc usluga iz člana 60. stav (1) ovog Zakona može odbiti pružanje usluga licu mlađem od 18 godina, bez obzira na suglasnost roditelja odnosno staratelja.

Član 62.
(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u avanturističkom turizmu)

- (1) Za pružanje usluga u avanturističkom turizmu pravno ili fizičko lice dužno je pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga izdato od strane nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

- (3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 51. ovog Zakona.

Član 63.

(Turističke usluge na divljim vodama)

- (1) Turističke usluge na divljim vodama su: rafting, kajak, kanu, kanjoning, speleo-ronjenje, hidrospid (hydrospeed) kao i ostale slične aktivnosti.
- (2) Registrirana pravna lica i fizička lica mogu pružiti usluge iz stava (1) ovog člana pod uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima i u skladu sa zakonom koji regulira oblast unutrašnje plovidbe.
- (3) Davalac usluga iz stava (2) ovog člana može obavljati djelatnost pod uslovom da od nadležnog organa pribavi rješenje u skladu sa članom 62. ovog Zakona.
- (4) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružiti lica (treneri, instruktori, učitelji, voditelji, vodiči i sl.) koja imaju odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruženja, kojima se utvrđuje sposobnost i nivo vještine obavljanja aktivnosti.
- (5) Za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, planine i sl.) organizatori ili lica koja ih izvode dužni su izvršiti procjenu rizika te donijeti planove i procedure otklanjanja opasnosti (elaborate spašavanja).
- (6) Lica iz stava (4) ovog člana moraju biti osposobljena za postupke i djelovanja u slučaju nesreće ili opasnosti prema posebnom programu koji provodi Kantonalni štab civilne zaštite.

Član 64.

(Turističke usluge u raftingu)

- (1) Turističke usluge u raftingu su:
 - a) iznajmljivanje prostora uz uređene i djelomično ili potpuno zaštićene obale,
 - b) iznajmljivanje plovnih objekata za odmor i rekreaciju,
 - c) prihvata, čuvanje i održavanje plovila,
 - d) usluge snabdijevanja raftera (vodom, namirnicama, rezervnim dijelovima, opremom i sl.)
 - e) obuka za skipere i voditelje čamaca,
 - f) uređenje i priprema plovila i čamaca,
 - g) obezbjeđenje službe spašavanja i pružanja hitne medicinske pomoći,
 - h) usluga skipera,
 - i) druge usluge za potrebe turističkih usluga raftinga.
- (2) Usluge iz stava (1) ovog člana pružaju se pod uslovima propisanim federalnim zakonima, ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona i drugim propisima koji uređuju pružanje istih.

Član 65.

(Način pružanja turističkih usluga na divljim vodama)

- (1) Pružaoc turističkih usluga iz člana 63. ovog Zakona obavezan je:
 - a) imati odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu, prema važećim standardima u ispravnom stanju,

- b) pribaviti koncesiju u skladu s propisima kojima se uređuju koncesije ukoliko je ista potreba za pružanje usluge,
 - c) upotrebljavati opremu prema uputama proizvođača,
 - d) osigurati sredstva komunikacije,
 - e) osigurati pribor za prvu pomoć ovisno o aktivnosti,
 - f) osigurati ličnu opremu za korisnike usluga,
 - g) u skladu sa procjenom opasnosti, osigurati prisustvo hitne medicinske pomoći i drugih službi za spašavanje,
 - h) prije započinjanja pružanja usluga, istaknutom informacijom u pisanom obliku, te usmeno, upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, te načinom korištenja opreme,
 - i) osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja, te upoznati korisnika usluge sa sadržajem ugovora o osiguranju (policom osiguranja).
- (2) Licima mlađim od 18 godina usluge iz člana 63. stav (1) ovog Zakona mogu se pružati samo uz pismenu suglasnost roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan.
- (3) Pružaoc usluga iz člana 63. stav (1) ovog Zakona može odbiti pružanje usluga licu mlađem od 18 godina, bez obzira na suglasnost roditelja odnosno staratelja.

Član 66.

(Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga na divljim vodama)

- (1) Za pružanje turističkih usluga na divljim vodama pravno ili fizičko lice dužno je pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga izdato od strane nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.
- (3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 51. ovog Zakona.

POGLAVLJE VII. PROMOCIJA TURIZMA, TURISTIČKO VIJEĆE I TURISTIČKE ZAJEDNICE

Član 67

(Poslovi na promociji i unaprjeđenju turizma)

- (1) Poslovi na promociji i unaprjeđenju turizma su poslovi davanja informacija i propagandne djelatnosti u turizmu, formiranje i razvoj informacionog sistema u turizmu Kantona i ostvarivanje regionalne i međunarodne saradnje u oblasti turizma.
- (2) Za obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana gradovi i jedinice lokalne samouprave u skladu sa potrebama i planovima u oblasti turizma mogu osnivati turističke zajednice općine/grada ili poslove obavljaju službe nadležne za oblast turizma u općinama/gradovima.

Član 68.
(Turističko vijeće)

- (3) Radi koordinacije aktivnosti između Ministarstva privrede i ovlaštenih predstavnika općinskih/gradskih turističkih zajednica, odnosno općina/gradova, u cilju razvoja i promocije turizma u Kantonu, Ministarstvo formira Turističko vijeće (u daljem tekstu: Turističko vijeće).
- (4) Turističko vijeće čine direktori ili ovlašteni predstavnici općinskih/gradskih turističkih zajednica, odnosno općina/gradova, te jedan predstavnik Ministarstva. Predstavnik Ministarstva obnaša ulogu predsjednika Turističkog vijeća.
- (5) Turističko vijeće donosi Poslovnik o radu.
- (6) Turističko vijeće je zaduženo za obavljanje sljedećih poslova:
 - a) usuglašava stavove prema zajedničkim promotivnim aktivnostima svih turističkih zajednica u Kantonu i njihovom zajedničkom nastupu na turističkim tržištima, razmatra i druga pitanja u vezi sa razvojem turizma u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima,
 - b) usuglašava stavove po pitanju razvoja cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta Kantona,
 - c) usuglašava stavove po pitanju turističke infrastrukture čija izgradnja se financira iz budžeta Kantona,
 - d) dostavlja Ministarstvu mišljenje o visini boravišne takse, visini godišnjeg paušalnog iznosa boravišne takse (član 83. stav (1) ovog Zakona),
 - e) učestvuje u izradi Plana promocije iz člana 8. stav (5).
- (7) U obavljanju poslova iz stava (4) ovog člana Turističko vijeće je obavezno da održi minimalno jednom mjesečno.
- (8) U roku od 15 dana od dana završetka sjednice, Turističko vijeće je u obavezi da dostavi izvještaj Ministarstvu koji sadrži prijedlog mjera i zaključke o održanim aktivnostima iz stava (4) ovog člana.
- (9) Za obavljanje poslova iz stava (4) ovog člana, članovi Turističkog vijeća ne primaju naknadu.
- (10) U svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva u turizmu mogu se osnivati turistički klasteri, asocijacije i druga strukovna udruženja.

Član 69.
(Ciljevi osnivanja Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Turistička zajednica općine/grada (u daljem tekstu: Turistička zajednica) se osniva radi razvoja, unaprjeđenja i promocije turizma na području jedinica lokalne samouprave i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica koja pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom.
- (2) Ciljevi osnivanja Turističke zajednice su:
 - a) unaprjeđenje općih uslova boravka turista kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta jedinice lokalne samouprave,
 - b) razvijanje svijesti o važnosti turizma, kao i privrednim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unaprjeđenja svih elemenata turističkog proizvoda, a posebno zaštite životne sredine,
 - c) poticanje razvoja turističke infrastrukture,
 - d) pružanje informacija turistima,
 - e) promocija turističkog proizvoda jedinice lokalne samouprave.

Član 70.**(Djelatnost i zadaci Turističke zajednice općine/grada)**

- (1) Djelatnost Turističke zajednice zasniva se na načelu ostvarivanja javnog interesa u oblasti turizma, čiji je osnovni cilj promocija turizma na području jedinice lokalne samouprave, bez ostvarivanja neposredne dobiti.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Turistička zajednica može da:
 - a) upravlja dobrima i resursima koji su joj dati na upravljanje odlukom osnivača u skladu sa posebnim propisima (izletišta, lovišta, parkovi, plaže, jezera, rijeke, prirodno i kulturno-historijsko nasljeđe)
 - b) organizira manifestacije i priredbe,
 - c) objavljuje turističke komercijalne oglase u oglasnim medijima,
 - d) prodaje suvenire, ulaznice, turističke karte i brošure, osim sopstvenog promotivnog materijala,
 - e) obavlja i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.
- (3) Osnovni zadaci Turističke zajednice su sljedeći:
 - a) objedinjava i promovira turističku ponudu općine/grada,
 - b) poduzima mjere i aktivnosti na kreiranju i razvoju turističkog proizvoda i turističkog imidža općine/grada, kao i radnje na formiranju i prepoznatljivosti brenda (engl. brand) turističkog proizvoda destinacije općine/grada,
 - c) radi na pripremi i implementaciji događaja i projekata u oblasti razvoja i promocije turizma koji su od značaja za općinu/grad
 - d) radi na razvoju gostoprimstva, očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti i unaprjeđenju ekološke zaštite prostora na općine/grada,
 - e) upravlja turističkom infrastrukturom jedinice lokalne samouprave ili turističkog mjesta i/ili prirodnim dobrima i drugim turističkim resursima koja su im data na upravljanje odlukom osnivača,
 - f) promovira primjenu jedinstvenog sistema za prijavu i odjavu turista od strane svih pružaoaca usluga smještaja u Kantonu,
 - g) prati stanje na turističkom tržištu, prikuplja i obrađuje podatke u cilju pozicioniranja turističkog proizvoda na turističkom tržištu,
 - h) surađuje sa turističkim zajednicama u Bosni i Hercegovini, u zemljama u okruženju, Evropi i svijetu,
 - i) surađuje sa putničkim agencijama i JP Nacionalni park "Una" d.o.o. Bihać vezano za turističke posjete i obilaske zaštićenih područja,
 - j) surađuje u aktivnostima i poslovima vezanim za standardizaciju, kategorizaciju i klasifikaciju turističkog proizvoda, usluga i objekata sa nadležnim ministarstvima,
 - k) učestvuje u javnoj raspravi prilikom izrade Plana promocije turizma Kantona
 - l) obavlja i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.
- (4) Sačinjava detaljan narativni i finansijski izvještaj sa podacima o izvršavanju programa rada po pojedinačno utvrđenim zadacima, utrošenim finansijskim sredstvima za njihovu realizaciju, s posebnim podacima o stečenim prihodima, načinu i svrsi trošenja sredstava javnih prihoda, te ostvarenje ukupnih prihoda i finansijskom rezultatu poslovanja.

Član 71.**(Osnivanje Turističke zajednice općine/grada i pravni status)**

- (1) Turističku zajednicu općine/grada osniva općinsko/gradsko vijeće (u daljem tekstu: osnivač).

- (2) Odluku o osnivanju Turističke zajednice, na prijedlog načelnika/gradonačelnika, donosi općinsko/gradsko vijeće, a pripremne radnje za osnivanje Turističke zajednice obavlja Stručna služba općine/grada.
- (3) Svojstvo pravnog lica Turistička zajednica stiče danom upisa u sudski registar.
- (4) Prijavu za upis u sudski registar kao i sve upisane promjene dužno je podnijeti u roku od 15 dana lice ovlašteno osnivačkim aktom.
- (5) U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u turističkoj zajednici primjenjuju se propisi koji reguliraju oblast radnih odnosa.

Član 72.

(Prihodi Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Prihodi Turističke zajednice su:
 - a) prihodi iz budžeta osnivača,
 - b) prihodi ostvareni preraspodjelom boravišne takse,
 - c) prihodi od obavljanja privrednih djelatnosti iz člana 70. stav (2) ovog Zakona.
 - d) prihodi po osnovu učešća u posebnim domaćim i međunarodnim programima suradnje,
 - a) donacije
 - b) kreditna zaduženja uz prethodnu suglasnost osnivača,
 - c) prihodi iz drugih izvora.
- (2) Pored izvora prihoda navedenih u stavu (1) ovog člana, poslovanje ili pojedine aktivnosti turističke zajednice mogu se financirati i dodatnim sredstvima koja osiguravaju druge zainteresirane organizacije.

Član 73.

(Javnost rada Turističke zajednice općine/grada)

Rad turističkih zajednica je javan. Javnost rada osigurava se i ostvaruje na način propisan ovim Zakonom i statutom turističke zajednice.

Član 74.

(Statut Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Prava i obaveze Turističke zajednice općine/grada utvrđuju se ovim zakonom i statutom Turističke zajednice.
- (2) Statut Turističke zajednice općine/grada sadrži odredbe kojima se bliže uređuje:
 - a) naziv i sjedište,
 - b) djelatnosti i zadaci,
 - c) unutrašnja organizacija,
 - d) nadležnost organa upravljanja i drugih organa,
 - e) način odlučivanja i glasanja,
 - f) zastupanje i predstavljanje,
 - g) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih,
 - h) način organiziranja posla,
 - i) imovina, način sticanja imovine i raspolaganju imovinom,
 - j) način ostvarivanja javnosti rada,
 - k) način i postupak donošenja statuta i drugih općih akata,
 - l) druga pitanja od značaja za poslovanje Turističke zajednice.
- (3) Statut i odluku o izmjenama i dopunama statuta usvaja Nadzorni odbor uz prethodnu suglasnost općinskog načelnika/gradonačelnika.
- (4) Ako Turistička zajednica ne donese statut, odnosno odluku o izmjenama i dopunama statuta u roku

od mjesec dana od dana prijema suglasnosti iz stava (3) ovog člana, smatrat će se da suglasnost nije ni data.

- (5) Statut Turističke zajednice i njegove izmjene i dopune objavljuju se u Službenim glasilima općine/grada.

Član 75.

(Organi Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Organi Turističke zajednice su: Vijeće turističke zajednice, Nadzorni odbor i direktor.
- (2) Članove Vijeća turističke zajednice imenuje i razrješava općinski načelnik/gradonačelnik na prijedlog općinske/gradske službe nadležne za oblast turizma.
- (3) Članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava općinski načelnik/gradonačelnik na prijedlog općinske/gradske službe nadležne za oblast turizma.
- (4) Direktora Turističke zajednice općine/ grada imenuje i razrješava općinski načelnik/gradonačelnik na prijedlog Nadzornog odbora.
- (5) Organi Turističke zajednice općine/grada imenuju se na period od četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani najviše na još jedan mandat.
- (6) U slučaju prestanka mandata člana organa prije isteka vremena na koje je biran, novi član se bira na vrijeme do isteka mandata na koji je izabran prethodnik.
- (7) Pri imenovanju osoba u organima iz stava (2) i stava (3) ovog člana vodiće se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.

Član 76.

(Vijeće turističke zajednice općine/grada)

- (1) Vijeće Turističke zajednice općine/grada ima 5 članova.
- (2) U vijeće Turističke zajednice općine/grada obavezno se imenuje 1 predstavnik općine/grada, a ostali članovi imenuju se iz reda predstavnika privatnih pravnih i fizičkih lica koje posluju u oblasti turizma, ugostiteljstva i/ili povezanih djelatnosti. Članove Turističkog vijeća imenuje načelnik/gradonačelnik na prijedlog općinske/gradske službe nadležne za oblast turizma.
- (3) Vijeće Turističke zajednice je savjetodavni organ.
- (4) Vijeće Turističke zajednice:
 - a) daje mišljenje na godišnji Plan rada Turističke zajednice i Izvještaj o radu Turističke zajednice prije upućivanja istih Nadzornom odboru,
 - b) predlaže politike i mjere poticaja u turizmu na nivou općine/grada,
 - c) razmatra druga planska dokumenta koja su od značaja za razvoj turizma u općini/gradu.
- (5) Vijeće Turističke zajednice zasjeda minimalno 4 puta godišnje.

Član 77.

(Nadzorni odbor)

- (1) Nadzorni odbor Turističke zajednice općine/grada ima tri člana.
- (2) U Nadzorni odbor obavezno se imenuje jedan predstavnik općine/grada, a ostali članovi imenuju se iz reda naučnih i stručnih lica iz oblasti turizma. Članovi Nadzornog odbora imenuju se javnim konkursom u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH.
- (3) Nadzorni odbor iz redova svojih članova bira predsjednika.
- (4) Nadzorni odbor:
 - a) donosi statut Turističke zajednice općine/grada,
 - b) donosi poslovnik o svome radu,

- c) donosi godišnji program rada sa financijskim planom
 - d) usvaja godišnji izvještaj o poslovanju,
 - e) podnosi Osnivaču najmanje jedanput godišnji izvještaj o poslovanju Turističke zajednice,
 - f) donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, pravilnik o radu i druge opće akte u skladu sa zakonom i Statutom Turističke zajednice,
 - g) provodi proceduru izbora direktora javnim konkursom u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH,
 - h) odlučuje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti radi kojih je Turistička zajednica osnovana, ako Zakonom nije određeno da o određenim pitanjima odlučuje drugi organ Turističke zajednice,
 - i) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora,
 - j) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.
- (5) Akt iz stava (4) tač. a), ovog člana donosi se uz suglasnost općinskog načelnika/ gradonačelnika.
- (6) Akte iz stava (4) tač. c) i e) ovog člana donosi općinsko/gradsko vijeće.
- (7) Članovi Nadzornog odbora, pored općih uvjeta propisanih zakonom, trebaju ispunjavati i posebne uvjete:
- a) VSS-VII stepen stručne spreme ili drugi ili treći ciklus Bolonjskog sistema obrazovanja,
 - b) najmanje 3 godina radnog iskustva nakon sticanja VSS.

Član 78.

(Direktor Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Direktora Turističke zajednice općine/grada imenuje općinski načelnik/gradonačelnik na prijedlog Nadzornog odbora
- (2) Direktor se imenuje na period od četiri godine, javnim konkursom u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH i može biti ponovo imenovan najviše na još jedan mandat.
- (3) Direktor predstavlja i zastupa Turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem Turističke zajednice grada/općine, predlaže akte koje donosi Nadzorni odbor, izvršava odluke Nadzornog odbora i poduzima mjere za njihovo provođenje. U granicama utvrđenih ovlasti, direktor je odgovoran za poslovanje i zakonitost rada Turističke zajednice, odgovara za korištenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.
- (4) Direktor Turističke zajednice općine/grada mora da posjeduje:
 - a) VSS-VII stepen stručne spreme ili drugi ili treći ciklus Bolonjskog sistema obrazovanja,
 - b) Najmanje 5 godina radnog iskustva nakon sticanja VSS, od čega 3 godine na rukovodećim poslovima,
 - c) aktivno znanje minimalno jednog stranog jezika.

Član 79.

(Nadzor nad radom Turističke zajednice općine/grada)

- (1) Turistička zajednica putem resorne općinske/gradske službe općinskom/gradskom vijeću dostavlja na usvajanje godišnji Program rada i financijski plan, te godišnji Izvještaj o radu i financijski izvještaj.
- (2) Nadzor nad radom organa upravljanja i rukovođenja Turističke zajednice općine/grada obavlja osnivač putem službe nadležne za oblast turizma općine/grada i Kantonalna uprava za inspeksijske poslove.
- (3) Osnivač nadzire zakonitost rada, zakonitost akata i stepen izvršenja programa rada Turističke zajednice općine/grada.
- (4) U vršenju nadzora osnivač:

- a) zahtjeva izvještaje i podatke o radu,
 - b) utvrđuje stanje izvršavanja poslova, upozorava na uočene nepravilnosti i određuje mjere i rokove za njihovo otklanjanje,
 - c) izdaje instrukcije,
 - d) nalaže preuzimanje poslova koje smatra potrebnim,
 - e) pokreće postupak za utvrđivanje odgovornosti,
 - f) obavještava nadležnu inspekciju u skladu sa posebnim zakonom,
 - g) poduzima mjere za koje je ovlašten.
- (5) U slučaju da organi upravljanja i rukovođenja Turističke zajednice općine/grada postupaju suprotno odredbama ovog Zakona, općinski načelnik/gradonačelnik će pokrenuti postupak utvrđivanja njihove odgovornosti.

POGLAVLJE VIII. PRIJAVA I ODJAVA TURISTA, BORAVIŠNA TAKSA I NAČIN KORIŠTENJA I RASPOREĐIVANJA SREDSTAVA BORAVIŠNE TAKSE

Član 80.

(Prijava i odjava turista)

- (1) Davalac usluga koji pruža usluge smještaja u smještajnim objektima iz člana 81. stav (1) i (2) ovog Zakona, dužan je u roku od 24 sata po dolasku prijaviti u Jedinostveni sistem za prijavu i odjavu turista sve osobe kojima pruža usluge smještaja, te u roku od 24 sata odjaviti njihov boravak.
- (2) Iznimno, pravna i fizička lica iz stava (1) ovoga člana nisu obvezna prijaviti putem Jedinostvenog sistema za prijavu i odjavu turista osobe iz člana 82. stav (1) tačke c) i d) ovoga Zakona.
- (3) Popis turista vodi se, a prijava i odjava turista obavljaju se putem Jedinostvenog sistema za prijavu i odjavu turista, kao centralnog elektronskog sistema prijave i odjave turista u Kantonu.
- (4) Podatke iz stava (3) ovoga člana koriste općinske/gradske turističke zajednice, odnosno općine/gradovi za potrebe praćenja turističkog prometa, istraživanja i turističkih analiza, razvoja turističke ponude, planiranja marketinških aktivnosti i upravljanja posjetiocima, te druge nadležne institucije u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine, te Bosni i Hercegovini radi obavljanja poslova iz svoga djelokruga.
- (5) Ministarstvo uspostavlja i vodi brigu o održavanju Jedinostvenog sistema za prijavu i odjavu turista
- (6) Način prijave i odjave turista putem Jedinostvenog sistema za prijavu i odjavu turista, podatke potrebne za prijavu/odjavu te način njihova utvrđivanja, prikupljanja i čuvanja ministar propisuje pravilnikom.

Član 81.

(Boravišna taksa)

- (1) Boravišna taksa je novčani iznos koji plaća lice, koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost (u daljem tekstu: smještajni objekt). Lice koje koristi usluge noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost plaća boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, po dolasku u smještajni objekt.
- (2) Smještajnim objektom, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se: hotel, motel, pansion, turistički apartman, odmaralište, kamp, planinarski dom, soba za iznajmljivanje, seosko domaćinstvo i svi drugi objekti u kojima se pružaju usluge smještaja.
- (3) Lica iz stava (1) ovog člana, boravišnu taksu plaćaju pravnom ili fizičkom licu s kojim su ugovorile pružanje usluga smještaja.

- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, lica koja pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lica u domaćinstvu) plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu koji se koristi za pružanje usluga smještaja u skladu sa propisima o pružanju usluga smještaja.
- (5) Boravišnu taksu pod jednakim uslovima plaćaju domaći i strani državljani.

Član 82.

(Oslobađanja od obaveza plaćanja boravišne takse)

- (1) Boravišnu taksu ne plaćaju:
 - a) djeca do 12 godina starosti,
 - b) lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluhi, distrofičari i dr.),
 - c) lica upućena na banjska i klimatska liječenja, odnosno specijaliziranu rehabilitaciju od nadležne ljekarske komisije,
 - d) lica koja obavljaju sezonske poslove sa prijavljenim boravkom u turističkom mjestu,
 - e) učesnici školskih ekskurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organiziraju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija,
 - f) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksi,
 - g) strani državljani koji organizirano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze radi pružanja humanitarne pomoći.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz o ispunjavanju uslova utvrđenih u ovom stavu (članska karta, potvrda škole, ljekara, ljekarska uputnica i dr.).
- (3) Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 13 do 18 godina starosti.

Član 83.

(Visina boravišne takse)

- (1) Odluku o visini boravišne takse, visini godišnjeg paušalnog iznosa boravišne takse iz člana 81. ovog Zakona, na prijedlog Ministarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje Turističkog vijeća, donosi Vlada Unsko sanskog kantona.
- (2) Odluka o visini boravišne takse iz stava 1. ovoga člana mora se donijeti i objaviti na zvaničnim internetskim stranicama Vlade, turističkih zajednica općina/gradova, odnosno općina/gradova, najkasnije do 30. novembra tekuće godine za sljedeću godinu.
- (3) U svrhu objave na zvaničnim internetskim stranicama, Vlada Unsko sanskog kantona odluku iz stava (1) ovoga člana dostavlja Ministarstvu, turističkim zajednicama općina/gradova, odnosno općinama/gradovima.

Član 84.

(Napлата boravišne takse)

- (1) Naplatu boravišne takse vrši pravno i fizičko lice koje pruža usluge smještaja (u daljem tekstu: davalac usluga).
- (2) Davalac usluga naplaćuje boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smještaja.
- (3) U računu za pružene usluge iz stava (2) ovoga člana posebno se iskazuje iznos naplaćene boravišne takse i osnov za oslobođenje od plaćanja odnosno osnov za plaćanje umanjenog iznosa boravišne takse.
- (4) Iznimno od stava (2) ovoga člana, lica koja pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lica u domaćinstvu), u računu za naplatu izvršene usluge smještaja ne označuju iznos boravišne takse.

- (5) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovoga člana obvezne su naplatiti boravišnu taksu u visini propisanoj u članu 81. ovoga Zakona. Ako davalac usluga ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse.

Član 85.
(Rokovi uplate boravišne takse)

- (1) Pravna i fizička lica iz člana 84. stava (1) ovoga Zakona obvezne su boravišnu taksu uplatiti na propisani račun svakog 1. i 15. u mjesecu za sva noćenja ostvarena u tom razdoblju, s rokom dospijeća od sedam dana.
- (2) Uplatnice za plaćanje boravišne takse se preuzimaju se iz jedinstvenog sistema za prijavu i odjavu gostiju.
- (3) Lica koja pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu koja plaćaju paušalni iznos boravišne takse, obvezna su paušalni iznos boravišne takse uplatiti:
- a) najkasnije do 15. maja tekuće godine ili
 - b) u tri jednake rate, s tim da prva rata dospijeva 31. maja, druga 31. augusta i treća 30. septembra tekuće godine, a uplatnice za plaćanje boravišne takse preuzimaju se iz Jedinstvenog sistema za prijavu i odjavu turista.

Član 86.
(Način korištenja i raspoređivanja sredstava boravišne takse)

- (1) Sredstva od naplaćene boravišne takse davalac usluga dužan je uplatiti na depozitni račun budžeta Kantona, najkasnije do 5. u mjesecu za protekli mjesec.
- (2) Sredstva prikupljena po osnovu boravišne takse su namjenski prihod i koriste se isključivo za razvoj i unaprjeđenje turističke ponude jedinica lokalne samouprave i Kantona.
- (3) Prihod od boravišne takse raspoređuje se na korisnike sredstava:
- a) 80% u korist grada/općine,
 - b) 20% u korist budžeta Kantona
- (4) Sredstva iz stava (3) tačka a) ovog člana, sa budžeta Kantona raspoređuju se na račun općinske/gradske turističke zajednice ili općine/grada sa područja kojeg je boravišna taksa i naplaćena ukoliko na području općine/grada nema turističke zajednice.

POGLAVLJE IX. TURISTIČKA SIGNALIZACIJA

Član 87.
(Turistička signalizacija)

- (1) Turistički potencijali, kao i sadržaji turističke ponude obilježavaju se odgovarajućim slikama, simbolima i natpisima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).
- (2) Turistička signalizacija predstavlja znakove, odnosno table, panoe ili karte kojima se usmjeravaju i obavještavaju turisti, pješaci, biciklisti i učesnici u saobraćaju o kulturnim, historijskim, prirodnim i turističkim znamenitostima, objektima turističke infrastrukture i suprastrukture, manifestacijama i ostalim sadržajima turističke ponude.
- (3) Turistička signalizacija ne smije biti oštećena ili nepropisno postavljena.
- (4) Vrsta, značenje, oblik, boja, dimenzije i postavljanje turističke i ostale signalizacije na putevima utvrđen je Pravilnikom o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putevima u Bosni i Hercegovini.

Član 88.**(Uslovi za postavljanje turističke signalizacije na putevima)**

- (1) Turistička signalizacija se postavlja na osnovu odobrenja nadležnog organa u skladu sa postupkom koji je reguliran propisima o turističkoj i ostaloj signalizaciji na putevima, a prema zahtjevu općinske/ gradske turističke zajednice ili općine/ grada.
- (2) Odredba iz stava (1) ovog člana se ne odnosi na zakonski proglašeno zaštićeno područje, kojim upravlja Javno preduzeće Nacionalni park "Una" d.o.o. Bihać, u skladu sa Zakonom o Nacionalnom parku "Una" ("Službene novine Federacije BiH" broj: 44/08)

POGLAVLJE X. POTICAJNE MJERE ZA RAZVOJ TURIZMA**Član 89.****(Poticajne mjere za razvoj turizma)**

- (1) Sredstva prikupljena po osnovu naplate boravišne takse iz člana 86. Zakona, korisnici sredstava koriste za:
 - a) učešće u finansiranju izrade Strategije, Marketing plana, Plana promocije, Master plana, studija izvodljivosti turističkih projekata, urbanističkih i prostornih planova, planova turističkih mjesta i mjesta za odmor;
 - b) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija, kao i učešće na turističkim manifestacijama u zemlji i inostranstvu;
 - c) poticanje izgradnje turističke infrastrukture i turističke suprastrukture;
 - d) unaprjeđivanje postojeće turističke ponude;
 - e) poticanje domaćeg i receptivnog turizma;
 - f) finansiranje projekata iz oblasti turizma ili drugih oblasti srodnih turizmu, kao što su ugostiteljstvo, uslužne djelatnosti, kulturne, sportske i ostale srodne djelatnosti koje se mogu turistički valorizirati;
 - g) jačanje kadrovskih i tehničkih kapaciteta unutar Korisnika sredstava, i
 - h) podršku subjektima u turizmu pogođenim posljedicama proglašenja vanrednog stanja, prirodne ili druge nesreće uzrokovane višom silom.
- (2) U svrhu provođenja aktivnosti iz tačke (1) ovog člana, u budžetu Kantona se mogu planirati i dodatna sredstva.
- (3) Pravo na dodjelu namjenskih sredstava imaju subjekti koji su registrirani u Kantonu za obavljanje djelatnosti turizma i ugostiteljstva, ili sa turizmom neposredno povezanih djelatnosti, a ti subjekti mogu biti:
 - a) pravna i fizička lica koja su registrirana za obavljanje turističke djelatnosti
 - b) fizička lica koja pružaju ugostiteljske usluge na selu, apartmanu, kući za odmor, odnosno sobi za iznajmljivanje,
 - c) udruženja i ostale neprofitne organizacije,
 - d) jedinice lokalne samouprave i turističke zajednice grada ili općine i ostale javne ustanove i pravna lica osnovana na nivou jedinice lokalne samouprave i
 - e) javne ustanove i javna poduzeća.
- (4) Dodjela namjenskih sredstava za razvoj turizma vrši se na osnovu javnog poziva.
- (5) Za provođenje javnog poziva ministar imenuje Komisiju za sprovođenje postupka dodjele namjenskih sredstava.
- (6) Za provođenje postupka kontrole utroška dodijeljenih namjenskih sredstava ministar imenuje Komisiju za kontrolu utroška namjenskih sredstava za razvoj turizma.

Član 90.
(Kriteriji za dodjelu sredstava)

- (1) Izbor projekata koji će biti financirani ili sufinancirani namjenskim sredstvima vrši se prema sljedećim kriterijima:
 - a) turistička valorizacija aktivnosti, opravdanost i svrsishodnost aktivnosti, doprinos aktivnosti razvoju turističke i ugostiteljske privrede i njen značaj sa stanovišta razvoja pojedinih oblika turizma prema programima rada Ministarstva i strateškim dokumentima u turizmu,
 - b) doprinos projekta razvoju turističkih proizvoda i cjelokupne turističke ponude Kantona
 - c) doprinos poboljšanju i unaprjeđivanju standarda i kvaliteta turističke i ugostiteljske ponude, kao i društvenog socioekonomskog okruženja.
- (2) Ugovor o financiranju projekta iz oblasti turizma sadrži podatke o dodijeljenom financijskom iznosu, precizno utvrđenu svrhu trošenja budžetskih sredstava, visinu učešća korisnika sredstava u financiranju projekta iz vlastitih ili drugih izvora, dinamiku prijenosa budžetskih sredstava, obavezu redovnog izvještavanja Ministarstva o namjenskom utrošku sredstava, način kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te ostala međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
- (3) Vlada, na prijedlog Ministarstva, uredbom propisuje uslove i detaljne kriterije za dodjelu sredstava, kao i postupak i način dodjele i korištenja sredstava, odnosno način kontrole utroška sredstava iz Člana 89. stava (1) ovog Zakona.

Član 91.
(Obaveze korisnika poticaja)

- (1) Korisnik poticaja iz člana 89. stav 2. ovog Zakona obavezan je da Ministarstvu blagovremeno dostavi izvještaj o utrošku financijskih sredstava sa potrebnim dokazima u roku koji je određen ugovorom.
- (2) Korisnik poticaja obavezan je da namjenski utroši dodijeljena sredstva.
- (3) Korisnik poticaja obavezan je da čuva dokumentaciju na osnovu koje su dodijeljena namjenska sredstva Ministarstva najmanje tri godine od dana zaključenja ugovora.
- (4) Korisnik poticaja dužan je da bez odgađanja, u slučaju nastanka okolnosti koje otežavaju ili onemogućavaju realizaciju ugovorenih obaveza, a najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka okolnosti obavijesti Ministarstvo o:
 - a) odgađanju ili promjeni roka za realizaciju ugovorne obaveze,
 - b) nastanku okolnosti koje sprečavaju ili odugovlače realizaciju ugovora,
 - c) statusnim i drugim bitnim organizacionim i kadrovskim promjenama koje mogu uticati na realizaciju ugovorne obaveze,
 - d) promjeni okvira zadatka ili ciljeva aktivnosti,
 - e) potrebi za dodatnim poticajima za realizaciju aktivnosti,
 - f) namjeri ugovaranja ili podugovaranja i izvođenja određenih aktivnosti i
 - g) drugim važnijim pitanjima koja se pojave u trenutku realizacije ugovornih odredaba, a koji na određen način mijenjaju projektne aktivnosti ili ugovorene obaveze.
- (5) Korisnik poticaja koji u ugovorenom roku ne dostavi izvještaj sa pratećim dokazima o namjenskom utrošku novčanih sredstava ili dostavi neuredan i nepotpun izvještaj, zloupotrijebi, odnosno nenamjenski utroši sredstva ili ne realizira projekat, gubi pravo na korištenje financijskih sredstava propisanih ovim zakonom, te ima obavezu da vrati dodijeljena sredstva uvećana za zakonsku zateznu kamatu.

POGLAVLJE XI. REGISTAR TURIZMA**Član 92.
(Registar turizma)**

- (1) Ministarstvo vodi elektronski Registar turizma.
- (2) U Registar turizma evidentiraju se podaci o:
 - a) planskoj dokumentaciji;
 - b) prostorima od posebnog značaja;
 - c) turističkim mjestima;
 - d) subjektima turističke djelatnosti;
 - e) putničkim agencijama,
 - f) licencama;
 - g) vođaiteljima poslovnica;
 - h) turističkim vođačima,
 - i) pružaocima usluga u seoskom domačinstvu;
 - j) pružaocima usluga u ostalim oblicima turizma;
 - k) subjektima koji pružaju usluge iznajmljivanja putničkih vozila i/ili vozila za prijevoz putnika,
 - l) turističkim zajednicama.
- (3) Konačna rješenja koja donose organi iz stava 2. tačke d), e), g), h), i), j) k) i l) dostavljaju se Ministarstvu u roku od 7 dana od dana donošenja radi evidentiranja u Registar turizma na način propisan ovim Zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj, izgled i način vođenja Registra turizma.

POGLAVLJE XII. NADZOR**Član 93.
(Nadzor)**

- (1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona obavlja Ministarstvo i općina/grad, svako u okviru svoje nadležnosti.
- (2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, te pojedinačnih akata, uslova i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih lica, provodi Kantonalna uprava za inspeksijske poslove putem nadležne tržišno, turističko-ugostiteljske inspekcije i drugih inspekcija u okviru svoje nadležnosti, u skladu sa posebnim propisima donesenim od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Kantona.
- (3) Pravna i fizička lica čije su prostorije i prostori, uređaji i oprema, odnosno predmeti rada i poslovanja podvrgnuti inspeksijskom nadzoru, obavezni su omogućiti inspektorima nesmetano obavljanje inspeksijskog nadzora.
- (4) Inspeksijski nadzor treba biti obavljen tako da ne ometa redovno obavljanje rada poslovanja.

**Član 94.
(Ovlaštenje inspektora)**

U provođenju inspeksijskog nadzora nadležni inspektor je ovlašten pregledati: poslovne i druge prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost, opremu, vozila kojima se obavlja turistička djelatnost, poslovne knjige, ugovore, isprave i evidencije i drugu poslovnu dokumentaciju koja mu omogućava uvid u poslovanje pravnih i fizičkih lica koje pružaju turističke usluge, te obaviti i druge radnje u svrhu inspeksijskog nadzora.

Član 95.
(Zabrana rada)

- (1) Kantonalni turističko-ugostiteljski inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti pružanje turističke usluge ako utvrdi da:
 - a) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a da nije upisano u sudski registar, odnosno ne posjeduje rješenje, odnosno odobrenje nadležnog organa,
 - b) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a nije pribavilo rješenje da objekt, odnosno poslovni prostor u kojem pruža usluge, udovoljava uslovima propisanim ovim zakonom, ili propisima donesenim na osnovu ovog Zakona,
 - c) pravno ili fizičko lice ne posjeduje odgovarajuću licencu.
- (2) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Ukoliko inspektor, nakon što je rješenje o zabrani rada postalo izvršno, utvrdi da subjekt nadzora, i pored zabrane, obavlja turističku djelatnost, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja prinudnim putem.
- (4) Troškovi prinudnog izvršenja kao i troškovi štete nastali prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika-stranke.

Član 96.
(Mjere za otklanjanje nedostataka)

- (1) Ako su poslovni prostor, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje turističke djelatnosti prestali ispunjavati propisane uslove, po izdatom odobrenju inspektor će, bez odlaganja a najkasnije u roku od osam dana, narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja, kojim će odrediti rok ne kraći od 30 dana pravnom ili fizičkom licu da prilagodi pružanje usluga u skladu sa zakonom.
- (2) Za sve ostale utvrđene nedostatke i nepravilnosti u poslovanju turističkih subjekata, utvrđene na osnovu ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, inspektor će postupiti kao u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ako nedostaci i nepravilnosti iz stava (1) i (2) ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, inspektor će zabraniti pružanje turističkih usluga.
- (4) Žalba na rješenje iz stava (1), (2) i (3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 97.
(Nepridržavanje cijena)

Ako inspektor u provedbi inspekcijuskog nadzora utvrdi da je kupcu usluge naplaćena ili zaračunata viša cijena od utvrđene, naredit će prodavcu usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i bez odlaganja izdati prekršajni nalog, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 98.
(Suradnja sa drugim organima)

Ako inspektor prilikom obavljanja inspekcijuskog nadzora utvrdi nepravilnosti ili nepridržavanje propisa za čiji nadzor nije nadležan, obavijestit će nadležni organ, bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana.

POGLAVLJE XIII. KAZNE NE ODREDBE**Član 99.**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:
- a) pruža usluge putničke agencije, a nije putnička agencija (član 22.stav (1)),
 - b) se u prometu nezakonito koristi izrazom "putnička agencija" (član 22. stav (2)),
 - c) pruža usluge protivno članu 19. ovog Zakona,
 - d) ne ispunjava propisane uslove za pojedinu vrstu putničke agencije ili ne pruža usluge na propisan način, ili ako pruža usluge one vrste putničke agencije za koju ne ispunjava propisane uslove (član 22. stav (2)),
 - e) započne sa pružanjem usluga putničke agencije prije nego što je pribavilo rješenje nadležnog organa da je udovoljeno uslovima propisanim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona (član 22. stav (2)),
 - f) organizira turističko putovanje prije nego što je pribavilo licencu (član 27.),
 - g) neposredno pruža usluge putniku, a nema poslovnicu ili poslovnica ne udovoljava propisanim uslovima (član 33.),
 - h) ne osigura korištenje uplaćenog aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova ili ne osigura garanciju za svaki aranžman kod banke ili osiguravajućeg društva (član 24.),
 - i) putniku prilikom uplate iznosa za aranžman ne izda potvrdu o osiguranju jamčevine, koja mu omogućava neposredno ostvarenje prava na naknadu štete zbog nastalih troškova (član 25.).
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 150,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 100.

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:
- a) organizira grupna putovanja, a da tokom cijelog putovanja ne osigura najmanje jednog turističkog pratioca koji ispunjava propisane uslove, za svaku grupu do 75 putnika, ili ako ne osigura stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti, ukoliko ne raspolaže turističkim pratiocem koji ispunjava propisane uslove, ili ako za grupne posjete turističkim mjestima za koja je u programu predviđeno razgledavanje turističkog mjesta ne angažira turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča u tom turističkom mjestu (član 31.),
 - b) za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizira ne izda program, prospekt ili katalog sa uslovima predviđenim ovim zakonom, ili ne uruči iste putniku prije zaključenja ugovora o aranžmanu (član 32.),
 - c) pisano ne obavijesti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama (član 45. stav (2)),
 - d) pruža usluge u kongresnom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 55. stav (1)),
 - e) pruža usluge u zdravstvenom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 58. stav (1)),
 - f) pruža usluge u avanturističkom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 62. stav (1)),

- g) za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, planine i sl.), organizator i/ili lica koja ih izvode ne izvrše procjenu rizika i nemaju donesen elaborat spašavanja (član 60. stav (4) i član 63. stav (5)),
 - h) pruža usluge u avanturističkom turizmu, a ne ispunjava propisane obaveze (član 61. stav (1)),
 - i) pruža usluge u avanturističkom turizmu licima mlađim od 18 godina bez pismene suglasnosti roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan (član 61. stav(2)),
 - j) pruža usluge na divljim vodama bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 62. stav (1)),
 - k) pruža usluge na divljim vodama, a ne ispunjava propisane obaveze (član 65. stav (1)),
 - l) pruža usluge na divljim vodama licima mlađim od 18 godina bez pismene suglasnosti roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan (član 65. stav(2)).
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 100,00 KM do 500,00 KM.
- (4) Za prekršaje iz stave (1) ovog člana kazniti će se i fizičko lice novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 101.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

- a) bez odobrenja nadležnog organa obavlja poslove turističkog vodiča (član 37.),
- b) pri obavljanju poslova turističkog vodiča nema iskaznicu turističkog vodiča ili koje iskaznicu ne nosi na vidljivom mjestu (član 42.),
- c) pruža usluge turističkog pratioca, a ne ispunjava propisane uslove (član 43.),
- d) pruža usluge turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove (član 44.),
- e) pruža usluge u seoskom turizmu, a ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima (član 48 i 49.),
- f) pruža usluge u zdravstvenom turizmu iz člana 56. ovog Zakona bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 58. stav (1)),
- g) pruža usluge iz člana 60. stav (1) i člana 63. stav (1) ovog Zakona, bez odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruženja, kojim se utvrđuje sposobnost i nivo vještine obavljanja aktivnosti (član 60. stav (3) i člana 63. stav (4)).

Član 102.

Novčanom kaznom za nepostupanje po rješenju inspektora kaznit će se:

- a) pravno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM,
- b) odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 500,00 KM,
- c) fizičko lice novčanom kaznom od 300,00 KM do 500,00 KM.

Član 103.

Za prekršaje utvrđene u članovima 100., 101. i 102. ovog Zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravosnažnosti rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru pravnom i fizičkom licu zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 104.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Turistička zajednica ako:
 - a) započne obavljati djelatnost prije nego što je upisana u sudski registar (čl.71. stav (3)),
 - b) ne prijavi promjenu upisanih podataka (čl.71. stav (4)),
 - c) donese statut i /ili izmjene i dopune statuta bez prethodne suglasnosti (čl.74. stav. (3)),
 - d) ne objavi statut ili njegove izmjene i dopune (čl.74. stav (5)),
 - e) ne ostvaruje zakonom utvrđene zadatke (čl. 70.),
 - f) ne donese godišnji program rada i financijski plan na propisan način (čl. 77. stav (4) tačka c)),
 - g) ne donese godišnji izvještaj o radu i financijski izvještaj na propisan način. (čl. 77. stav (4) tačka d)),
 - h) ne omogući provedbu nadzora u skladu sa članom 79. ovog Zakona,
 - i) ne otkloni nepravilnosti i nezakonitosti utvrđene nadzorom (čl. 97.stav (3)).
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM i odgovorno lice u Turističkoj zajednici.

Član 105.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna i fizička lica ako na depozitni račun budžeta ne uplati boravišnu taksu u skladu sa članom 85. stav (1) ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.000,00 KM.
- (3) U slučaju ponavljanja prekršaja iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se pravna i fizička lica iz člana 84. stava (1) ovoga Zakona novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM.

Član 106.

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko i pravno lice koje pruža usluge smještaja, ako:
 - a) u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge (čl. 84. stav (2)),
 - b) u računu posebno ne iskaže iznos boravišne takse ili ne navede osnov oslobađanja od njenog plaćanja (čl.84. stav (3)),
 - c) naplati boravišnu taksu u visini drugačijoj od propisane (čl. 83.),
 - d) ne vrši prijavu i odjavu turista na propisan način (čl. 80. stav (1)).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 107.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj lice koje pruža ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lice u domaćinstvu) ako:
 - a) ne uplati godišnji paušalni iznos boravišne takse jednokratno u cijelom iznosu do 15. maja tekuće godine ili u tri jednake rate, s tim da prva rata dopijeva 31 maja, druga 31. augusta, a treća 30. septembra tekuće godine (čl. 85. stav 3),
 - b) u roku od 24 sata od dolaska ne prijavi u Jedinostveni system za prijavu i odjavu turista sve osobe kojima pruža uslugu noćenja, te u roku od 24 sata od odlaska ne odjavi njihov boravak (čl. 86. stav 1.).

- (2) U slučaju ponavljanja prekršaja iz stav 1. ovoga člana kaznit će se lice koja pruža ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lice u domaćinstvu) novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM.

POGLAVLJE XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 108.

(Donošenje podzakonskih i drugih akata)

- (1) Pravilnik o postupku prijave i odjave turista i načinu vođenja popisa turista donijet će ministar najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona.
- (2) Pravilnik o sadržaju, izgledu i načinu vođenja registra u turizmu donijet će ministar najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona.
- (3) Druge podzakonske akte i obrasce iz ovog Zakona donijet će ministar najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

Član 109.

(Primjena zakona na postupke koji nisu pravosnažno okončani)

Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu pravosnažno okončani, završit će se po odredbama popisa koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Član 110.

(Prestanak primjene)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o turizmu Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 8/17), Pravilnik o evidenciji plaćene boravišne takse („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 19/17), Pravilnik o evidenciji korisnika usluge noćenja („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 19/17) i Pravilnik o obliku sadržaju, i načinu vođenja registra izdatih licenci organizatorima turističkih putovanja („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 19/17).

Član 111.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“.

Broj:
Bihać,

Predsjedavajući
Skupštine Unsko-sanskog kantona